

Eiropas Centrālās bankas modelis

Mārtiņš Bičevskis,
Bijušais Latvijas Komerčbanku
asociācijas prezidents, bijušais FM un
TM valsts sekretārs

Konceptuāli atbalstu FKTK un Latvijas Bankas apvienošanu, jo Latvija ir maza valsts un efektīva resursu, jo īpaši intelektuālo, izmantošana mums ir primāra. Turklāt abas iestādes (finanšu un kapitāla uzraugs un centrālā banka) zem viena jumta ir arī Lietuvā. Šis apvienotais risinājums būtībā ir Eiropas Centrālās bankas modelis, kurā ir ietverta gan monetārā politika, gan finanšu tirgus uzraudzība. Finanšu sektora ietekmi uz makroekonomisko stabilitāti tieši pasaules kontekstā Latvija piedzīvoja jau 2008.-2010. gadā un Eiropā arī vēlāk – 2011.-2012. gadā. Minēto iemeslu dēļ arī domāšanas process, spēcīga sistēmiskā, ekonomiskā – gan globālās, gan lokālās ekonomikas – analīze Latvijas gadījumā pieejamo resursu, intelekta, zināšanu un apmaksas ziņā ir iespējama tikai vienuviet. Savukārt konkrētu juridisko lēmumu pieņemšana par finanšu tirgus uzraudzību un makroekonomisko stabilitāti var būt organizatoriski nodalīta. FKTK un Latvijas Bankas apvienošanai jābūt jēgpilni sagatavotai, jāpieņem lēmums par šādu soli, vienlaikus nosakot saprātīgus izpildes termiņus. Iestāžu apvienošanas termiņam – vai tie ir deviņi vai, piemēram, 12 mēneši – nav tik svarīgas nozīmes. Manuprāt, šogad jābūt politikas izšķirošajam lēmumam par FKTK un Latvijas Bankas apvienošanu, un pēc tam jau var risināt konkrētus apvienošanas jautājumus, sagatavojot kvalitatīvu organizatorisko plānu, kurā tiktu ietverta arī cilvēkresursu un telpu pārplānošana. Šis process nevar būt ļoti ilgs, taču 9-12 mēneši ir reorganizācijas istenošanai atbilstošs periods.

Jau skan “viegls” atbalsts

Rūdolfs Enģelis,
ZAB Sorainen partneris

Saeima pērn uzdeva valdībai līdz 2020. gada 31. oktobrim iesniegt parlamentā normatīvo aktu projektu, kas paredzētu Latvijas Bankas un FKTK apvienošanu. Vienlaikus, šādam iespējamam risinājumam no valdošo politiku puses jau skan “viegls” atbalsts, kaut arī vēl tikai pētišot šādu iespēju un arī publiski nav minēts neviens pārliecinošs arguments, kāpēc vajadzētu veikt šo apvienošanu. Tas tikai rada sajūtu, ka valdību veidojošā koalīcija lēmumu jau ir pieņēmusi. Vai iespējamais pētījums būs tāpēc, lai pamatotu nepieciešamo risinājumu, nevis skrupulozi izvērtētu visus iespējamus ieguvumus un arī zaudējumus (riskus), ko šāda apvienošanās varētu radīt? Abu iestāžu funkciju analīze rāda, ka tās nedublējas. Jātgādina, ka ar tā dēvēto nebanku sektora kreditētāju uzraudzību nodarbojas Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, par kura pievienošanu LB, atšķirībā no FKTK, nerunā. Pasaules praksē kā ieguvums tiek minēta ātrāka, efektīvāka informācijas apmaiņa, kas kā trūkums tiek norādīts dalītā sistēmā, kā rezultāts ir finanšu krīzes, nekustamā īpašuma burbuļi utml. Vienlaikus starp centrālās bankas galveno uzdevumu – cenu stabilitātes nodrošināšanu – un finanšu uzraugu, kam jānodrošina finanšu tirgus stabilitāte, var rasties interešu konflikts, tāpēc starp šīm jomām tik un tā jāsavstarpēji nosargā. Uz to jau norādīja jaunais Latvijas Bankas prezidents. Tad kāda jēga apvienot abas iestādes vienā, ja būtībā tik un tā paliks divas dažādas organizācijas? Tas nozīmē, ka galdā jāliek atbildes uz tādiem jautājumiem: kādi ir (būs) iespējamie ieguvumi no minēto iestāžu apvienošanas; kādus trūkumus pašreizējā Latvijas Bankas vai FKTK darbībā ar to novērsīs.

Notikuma izklāsts

Teksts *Māris Kīrsons*
Foto *LETA*

Grozījumi likumā par Latvijas Banku paredz, ka Ministru kabinets līdz 2020. gada 31. oktobrim iesniedz Saeimai likumprojektu par Latvijas Banku, kurā nosaka tās pārvaldes struktūru un darbību un paredz Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pievienošanu Latvijas Bankai, ievērojot monetārās politikas, kā arī finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku uzraudzības un noregulējuma iestādes funkciju neatkarību.